

โครงการจัดอบรม เรื่อง

“การส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกและเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าอื่นๆ ตามแนวทาง DIR/Floortime®”

วันเสาร์ที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2569

ณ ห้องประชุมตึกศรีสังวาลย์ ชั้น 8 โรงพยาบาลศิริราช

ผู้รับผิดชอบโครงการ

รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงกิ่งแก้ว ปาจารย์ ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

หลักการและเหตุผล

ออทิสซึม (autism) เป็นโรคหรือกลุ่มอาการที่เกิดขึ้นในเด็ก จัดเป็นปัญหาทางพัฒนาการเนื่องจากสมองผิดปกติ (neurodevelopmental condition) คำว่า “autism” มีรากศัพท์มาจากคำว่า “autos” ในภาษากรีก หมายถึง “ตนเอง” หมายถึงเด็กที่เป็นโรคนี้นักจะอยู่แต่ในโลกของตนเอง และขาดความสนใจที่จะมีสังคมกับคนอื่น เราเรียกเด็กที่เป็นโรคออทิสซึมว่า “เด็กออทิสติก” เนื่องจากเด็กแต่ละคน มักจะมีความบกพร่องหลายอย่างร่วมกัน เช่น ภาษา การสื่อสาร พฤติกรรม และการเข้าสังคม และมีความบกพร่องแต่ละอย่างไม่เท่ากัน ภายหลังจึงเรียกความผิดปกตินี้ว่า ออทิสติกสเปกตรัม (autism spectrum disorder, ASD)

เด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ แบ่งเป็น ภาวะพัฒนาการล่าช้า (developmental delay) ซึ่งหมายถึงภาวะของเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าด้านใดด้านหนึ่งจากพัฒนาการย่อย 5 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์พัฒนาการด้านนั้นของเด็กวัยเดียวกัน (developmental milestones) ได้แก่ ด้านสติปัญญา (cognitive development) ด้านการใช้ร่างกาย ซึ่งหมายรวมถึงการมองเห็นและการได้ยิน (physical development) ด้านอารมณ์หรือสังคม (emotional or social development) และด้านการปรับตัว (adaptive development) หากข้อติดขัดเป็นเหตุให้บุคคลนั้น ๆ มีพัฒนาการล่าช้ารอบด้าน เรียกว่ามีภาวะ global developmental delay (GDD) โดย American Academy of Neurology ได้ให้คำจำกัดความของภาวะ GDD ว่าเป็นภาวะพัฒนาการล่าช้าที่เกิดขึ้นต่อเนื่องอย่างน้อย 6 เดือน โดยมีความล่าช้ามากกว่าหรือเท่ากับสองเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2 standard deviations) จากค่าเฉลี่ยในเด็กทั่วไปในวัยเดียวกัน อย่างน้อย 2 ด้าน

ในสหรัฐอเมริกา นายแพทย์สแตนลีย์ กรีนสแปน และคณะ ให้ค้นคิดวิธีการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมในชื่อ Developmental Individual- Difference Relationship-based (DIR) Approach โดยเชื่อว่า หากเด็กสามารถเชื่อมต่อระหว่างความรู้สึก อารมณ์หรือความต้องการของเด็กเอง กับการสื่อสารกล้ามเนื้อโดยผู้ดูแลใช้การเล่นตามระดับพัฒนาการ จะช่วยให้เด็กพัฒนาการรับรู้สิ่งเร้า การประมวลข้อมูล (ทำความเข้าใจ) ผ่านการได้ยินและการมองเห็น และการวางแผนสั่งการกล้ามเนื้อ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กสามารถพัฒนาสัมพันธ์ภาพกับคนใกล้ชิด การสื่อสารและการคิด ทั้งการคิดเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการคิดเพื่อทำความเข้าใจกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ได้ เทคนิคนี้อาศัยปฏิสัมพันธ์กับผู้ใกล้ชิด เพื่อสร้างความรักใคร่ผูกพัน ทำให้เด็กอยากจะทำตามอยากจะทำสื่อสารเพื่อ

แสดงความต้องการของตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดการเชื่อมต่อระหว่างอารมณ์และความต้องการออกมาเป็นการกระทำ โดยต้องปรับเทคนิคให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการและระบบการรับรู้ ความเข้าใจ และการสั่งการกล้ามเนื้อของเด็กแต่ละคน

การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้วยเทคนิค DIR/ฟลอร์ไทม์® ในประเทศไทย เริ่มต้นใน พ.ศ. 2550 ที่ ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล โดยต่อมาภาควิชา ฯ ได้จัดทำเป็นโครงการชื่อ “การเผยแพร่ความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกแบบองค์รวมตามหลักการ DIR/ฟลอร์ไทม์®” พ.ศ. 2555 ได้มีการก่อตั้ง “กลุ่มฟลอร์ไทม์ไทยแลนด์” ซึ่งประกอบด้วยแพทย์และนักบำบัดที่มาร่วมเรียนรู้และเลือกใช้แนวทาง DIR/ ฟลอร์ไทม์® เป็นการรักษาลึกในการพัฒนาเด็ก การทำงานของกลุ่มประกอบด้วย การจัดอบรม การฝึกทักษะ การศึกษาพัฒนา วิจัย รวบรวมข้อมูล สร้างสื่อการสอนรูปแบบต่าง ๆ และการเผยแพร่ความรู้ ทั้งในหมู่แพทย์และนักบำบัดที่สนใจ

ต่อมาใน พ.ศ. 2559 กลุ่มฟลอร์ไทม์ไทยแลนด์ ได้ผ่านการประเมินจาก The Interdisciplinary Council on Developmental and Learning Disorders (ICDL) ซึ่งเป็นศูนย์กลางการฝึกอบรมและเจ้าของลิขสิทธิ์ชื่อ DIR/Floortime® และได้รับเกียรติให้เป็นตัวแทนของ ICDL ในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ เนื่องจากแนวทางพัฒนาเด็กแบบองค์รวมบนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครอง/แพทย์/นักบำบัด และเด็กผ่านการเล่นอย่างมีหลักการนี้ ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประสาทของเด็ก การประเมินระดับพัฒนาการ และเทคนิคการกระตุ้นพัฒนาการซึ่งต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพของเด็กแต่ละคน โดยมีความจำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง และต้องเผยแพร่สู่นักบำบัด และผู้เกี่ยวข้อง ผ่านการประชุมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้แพทย์ นักบำบัด ครู และผู้ปกครอง

1. เข้าใจกรอบแนวคิดของการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ตามแนวทาง DIR/Floortime®
2. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการเด็กที่ใช้การได้
3. เข้าใจการประเมินระดับพัฒนาการของเด็กตาม Functional Emotional Development ได้
4. เข้าใจการประยุกต์ใช้เทคนิคการเล่น ตามแนวทาง DIR/Floortime® เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้
5. ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาเด็กในต่างประเทศ

กำหนดการและรายละเอียดการอบรม

วันเสาร์ที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2569

ณ ห้องประชุมตึกศรีสังวาลย์ ชั้น 8 โรงพยาบาลศิริราช

08.00 - 08.30 น. ลงทะเบียน

08.30 - 09.30 น. สอบถามปัญหาและความต้องการของผู้เข้าร่วมอบรม

09.30 - 11.30 น. บรรยาย เรื่อง หลักการส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบองค์รวมตามหลักการ Developmental Individual-Difference Relationship-Based (DIR) /Floortime Model

11.30 - 12.30 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

12.30 - 14.30 น. บรรยาย เรื่อง พัฒนาการเด็กที่ใช้การได้ (Functional Emotional Development)

14.30 - 14.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง

14.30 - 16.00 น. ตอบคำถามผู้เข้าร่วมอบรม

กลุ่มเป้าหมาย

แพทย์ นักบำบัด ครู และผู้ปกครอง จำนวน 35 คน

อัตราค่าลงทะเบียน

ค่าลงทะเบียน 1,200 บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้ผ่านการอบรมจะเข้าใจแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบองค์รวมและรอบด้าน และสามารถพัฒนาทักษะในการประเมินระดับพัฒนาการที่ใช้การได้ (Functional emotional development) และประยุกต์ใช้เทคนิคการส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมผ่านกระบวนการเล่น (ตามแนวทาง DIR/Floortime®) ในการพัฒนาเด็กได้ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะได้สร้างความร่วมมือที่จะทำงานร่วมกันในอนาคตต่อไป
